

**Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych i Narkomanii w Oleśnicy za rok 2019**

Rozdział I

Charakterystyka Gminy Oleśnica

Gmina Oleśnica obejmuje swym zasięgiem 11 sołectw, wg stanu statystyki z GUS z dnia 31 grudnia 2019 r. w gminie zamieszkuje 3869 mieszkańców. Na terenie gminy znajduje się Publiczna Szkoła Podstawowa, Przedszkole Gminne w Oleśnicy, Samodzielny Gminny Ośrodek Zdrowia, Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna. Zgodnie z uchwałą Rady Gminy Oleśnica Nr 280 /XLII/18 z dnia 27 lipca 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Oleśnica ustalono ograniczenie dostępności alkoholu przez: określenie liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu, przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży w ilości 35 punktów.

Według stanu na dzień 31.12.2019 r. na terenie gminy, ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklep) wynosi:

- ❖ napoje alkoholowe zawierające 4,5% alkoholu oraz piwo 5 /A/,
- ❖ napoje alkoholowe zawierające od 4,5% do 18% alkoholu z wyjątkiem piwa 5 /B/,
- ❖ napoje alkoholowe zawierające powyżej 18% alkoholu 5 /C/.

Na terenie gminy znajdują się 2 punkty gastronomiczne, w których prowadzi się sprzedaż napojów alkoholowych (w tym jeden punkty typu A, B, C, jeden punkt A,C).

Rozdział II

Sprawozdanie z działalności GKRPA

W związku z zadaniami własnymi gminy, wynikającymi z ustawy: „o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i narkomanii”, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oleśnicy, opracowała i przedstawiła do zatwierdzenia Radzie Gminy - *Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii na rok 2019r.*, który został przyjęty uchwałą Nr IV/21/18, z dnia: 21 grudnia 2018 r. W ramach realizacji zadań zawartych w tym programie, podjęto szereg działań wobec osób z problemem alkoholowym i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Do zasadniczych zadań osoby zajmujące się dokumentacją oraz opracowaniem programu, a zarazem członka gminnej komisji należy udzielanie pomocy wszystkim osobom zainteresowanym i szukającym pomocy w sferze uzależnienia od alkoholu, a także osób będących ofiarami przemocy domowej.

Pomoc ta jest realizowana m.in. poprzez:

- ❖ uruchomienie procedur administracyjno-prawnych, związanych z kierowaniem osób nadużywających alkohol na przymusowe leczenie odwykowe,
- ❖ redagowanie wniosków do Sądu Rodzinnego o uzyskanie orzeczenia w sprawie zastosowania wobec osób uzależnionych obowiązku poddania się przymusowemu leczeniu odwykowemu w stacjonarnym zakładzie lecznictwa odwykowego lub innej alternatywnej formie leczenia,
- ❖ udzielanie wsparcia w czasie pierwszego kontaktu z ofiarą przemocy oraz informowanie ofiary o drogach i możliwościach administracyjno-prawnych uwolnienia się zarówno od przemocy jak i sprawcy, a także o zasadach właściwego i racjonalnego zachowania się w różnych sytuacjach kryzysowych, szczególnie w sytuacjach bezpośredniego zagrożenia dla bezpieczeństwa, zdrowia, a nawet życia,
- ❖ informowanie o dostępnych formach lecznictwa odwykowego, edukowanie w zakresie przyczyn, przebiegu i skutków uzależnienia od alkoholu, leków i innych substancji chemicznych o działaniu narkotycznym oraz motywowanie do szukania pomocy i podjęcia leczenia z własnej woli.

W roku 2019 pracownik gminy, który zajmuje się monitorowaniem pracy komisji przeprowadził *pięćdziesiąt* rozmów indywidualnych z osobami w czasie pierwszego kontaktu mających problem z alkoholem lub osobami współuzależnionymi. Były to rozmowy interwencyjno - motywacyjne oraz profilaktyczno - ostrzegawcze. Pięć wniosków o leczenie odwykowe zostało skierowane do sądu w Staszowie. W 2019 roku odbyło się *dziewięć* posiedzeń Gminnej Komisji, na których przeprowadzono rozmowy motywujące z osobami wezwanymi oraz zobligowano ich do korzystania z doradztwa psychologicznego z zakresu uzależnień (przede wszystkim z problemami uzależnienia alkoholowego). W komisji zasiada *pięć* osób przeszkolonych odnośnie pracy z osobą uzależnioną i współuzależnioną. Natomiast porady z zakresu uzależnień udzielane były przez psychologa uzależnień przez *dziesięć* godz. w miesiącu. Z pomocy indywidualnej skorzystało *sto pięćdziesiąt pięć* osób (w tym dzieci i dorośli). Poradnictwo świadczone przez psychologa to przede wszystkim: pomoc psychologiczna dla osób z problemami uzależnień pozostających w terapii pogłębionej, terapia indywidualna, mediacja,

konsultacja, psychoedukacja, motywowanie do terapii. Praca z dorosłą osobą uzależnioną polegała m.in. na pracy nad problemami emocjonalnymi, umiejętności rozpoznawania i konstruktywnego wyrażania uczuć, rozwiązywania problemów, radzenia sobie z napięciem, przepracowania trudnych relacji w bliskich związkach, kształtowania i wzmacniania umiejętności wychowawczych. Natomiast praca psychologa z dziećmi polegała na pomocy w radzeniu sobie z trudnymi uczuciami, stworzeniu możliwości ich bezpiecznego wyrażania, a poprzez to obniżenia wzmożonego napięcia emocjonalnego, a także stworzeniu możliwości korektywnego doświadczenia emocjonalnego, pomocy w zrozumieniu trudnej sytuacji własnej i rodziny poprzez dostarczenie podstawowej wiedzy w odniesieniu do uzależnienia alkoholowego oraz konsekwencji choroby alkoholowej.

Komisja współpracowała z dzielnicowym Policji oraz z Komendą Policji w Połańcu, głównie w ramach programów mających na celu edukację dzieci i młodzieży w zakresie profilaktyki uzależnień. Do stałych i integralnych elementów pracy Policji, należy zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego w czasie odbywania się imprez. Ponadto funkcjonariusze tej placówki przeprowadzili wspólnie z nauczycielami akcję – *Bezpieczeństwo w Ruchu Drogowym*, skierowaną dla dzieci szkolnych. Zadania związane z szeroko rozumianą profilaktyką realizowane również były w różnego typu przedsięwzięciach m.in.: konkursach, kółkach zainteresowań, warsztatach muzycznych, plastycznych, teatralnych, klubach i sekcjach sportowych, rajdach rowerowych. W ramach szeroko pojętej działalności profilaktyczno-edukacyjnej skierowanej do dzieci i młodzieży dofinansowane były: wycieczki krajoznawczo-turystyczne, wyjazdy do kina, teatru, basen, spektakle profilaktyczne, koncerty, a także zakup nagród w różnych typach konkursów sportowych i plastycznych, recytatorskich, muzycznych, teatralnych, wędkarskich. Działalność profilaktyczna skierowana była przede wszystkim do dzieci i młodzieży z szczególnym uwzględnieniem tych pochodzących z rodzin z pogranicza patologii przede wszystkim alkoholizmu. Głównym celem różnego typu zajęć i akcji profilaktycznych było ułatwienie dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych odnalezienie się w środowisku szkoły oraz w grupie rówieśniczej. W bieżącym roku odbyły się m.in. : koncert profilaktyczny „Wspierajmy się” autorstwa Sławka Pyrko, spektakl profilaktyczny „Cenne rady”, spektakl profilaktyczny „Zaplątany w sieci”, „Odnaleźć siebie”, warsztaty profilaktyczna dla uczniów klas I-III - „Integracja w grupie rówieśniczej”, „Radzenie sobie z konfliktami”, Fonoholizm, czyli smartfon jak narkotyk”, szkolenie dla rodziców uczniów klas I-VIII „Internet uzależnia jak narkotyk”, warsztaty profilaktyczna dla uczniów klas IV, V, VIII tematy: „Problem mobbingu rówieśniczego wśród uczniów – izolacja ucznia, wykluczenie z grupy”, „Problem agresji fizycznej oraz werbalnej wśród uczniów, w grupie rówieśniczej oraz wobec dorosłych”, „Techniki zwiększenia motywacji do nauki”, szkolenie dla rodziców uczniów klas I-VIII „Techniki aktywnej nauki, czyli o motywacji dziecka”, szkolenie dla rodziców uczniów klas I-VIII - „Trening koncentracji uwagi”, spektakl profilaktyczny dla uczniów klas I-III „Kruszynka”, warsztaty profilaktyczna dla uczniów tematy: klasy I-III „Trening koncentracji uwagi”, klasy VI „Techniki aktywnej nauki – metody szybkiego uczenia się”.

Rozdział III.

Diagnoza stanu zagrożenia problemami alkoholowymi oraz narkomanią występującymi w gminie Oleśnica

Rozmiary i skutki aktualnie występujących problemów alkoholowych tworzą poważne zagrożenie dla funkcjonowania społecznego i ekonomicznego kraju, jak również i naszej społeczności gminnej. Wpływają one na pogorszenie stanu zdrowotnego mieszkańców gminy oraz kształtowanie postaw moralnych.

Diagnoza problemów w środowisku dzieci i młodzieży

Mając na uwadze, że zagrożenia czyhające na młodego człowieka mają ogromny wpływ na jego dalsze funkcjonowanie w dorosłym życiu została przeprowadzona diagnoza grupy uczniów PSP w Oleśnicy, która oceniła stopień zagrożenia. Liczebność grupy, która została przebadana to 141 osób. Uczniowie odpowiedzieli na pytania, które pozwoliły na przedstawienie szkolnego środowiska w kontekście kwestii, które mogą mieć pozytywny lub negatywny wpływ na częstość występowania niepożądanych zjawisk i zachowań wśród dzieci oraz młodzieży. Podstawowym celem przeprowadzonego badań była analiza postaw i przekonań wobec: alkoholu, narkotyków, dopalaczy, alkoholu.

- ❖ Wyniki dotyczące spożywania przez uczniów alkoholu są niepokojące. Jedna trzecia uczniów szkoły podstawowej w Oleśnicy ma już za sobą inicjację alkoholową. Za najczęstsze okoliczności spróbowania po raz pierwszy alkoholu uczniowie wskazywali towarzystwo rodziny oraz spotkanie ze znajomymi. Łącznie 24% uczniów oceniło, że raczej i bardzo łatwo jest kupić alkohol osobom poniżej 18 roku życia. Powyższe wyniki wskazują na potrzebę przeprowadzenia wśród uczniów programów profilaktycznych dotyczących szkodliwości spożywania alkoholu, które są warunkiem inicjowania zmian systemowych, a więc nie tylko pracy nad postawami i przekonaniami uczniów, ale także kształtowania ich środowiska szkolnego oraz rodzinnego – głównych środowisk, w których funkcjonują.
- ❖ Wyniki dotyczące zażywania substancji psychoaktywnych tj. narkotyków i dopalaczy, wskazują, że ten problem nie dotyczy uczniów szkoły podstawowej w Oleśnicy. Badani uczniowie nie mają problemów z przyjmowaniem tego rodzaju substancji psychoaktywnych.
- ❖ Uczniowie w szkole podstawowej w Oleśnicy deklarują bardzo dobre relacje z rodzicami i opiekunami. W sytuacji zagrażającej większości uczniów chciałoby się podzielić swoimi wątpliwościami z rodzicami, a także z nauczycielami w szkole. Dobre relacje uczniów z rodzicami to niewątpliwie zasób chroniący, który może zostać wykorzystany w planowaniu oddziaływań profilaktycznych poprzez tworzenie sojuszu rodzic – nauczyciel w przeciwdziałaniu uzależnieniom m.in. poprzez uzupełniającą się edukację dotyczącą zagrożeń, a także kształtowanie konstruktywnych postaw i budowanie sieci wsparcia. Dodatkowo, należy mieć na uwadze, iż trzeba wspierać wszelkie inicjatywy rozwijające różnorodne pasje uczniów, tak aby były bardziej atrakcyjną formą spędzania czasu bez używek.

Istotne jest, aby włączać w te działania rodziców, nauczycieli i całą społeczność lokalną, której zależy na prawidłowym kształtowaniu postaw młodego człowieka.

Alkohol wśród osób dorosłych

Diagnoza stanu zagrożenia problemami alkoholowymi oraz narkomanią występującym w gminie Oleśnica powstała w oparciu o dane pozyskane od jednostek działających w obszarze pomocy rodzinie. Analizując dane można zauważyć, iż problematyka uzależnienia od alkoholu stanowi jeden z poważniejszych problemów w Gminie. Na przestrzeni lat znacznie wzrosła liczba osób skierowanych do komisji. Coraz więcej osób szuka pomocy odnośnie leczenia uzależnień i zgłasza się do odpowiednich instytucji, które taką pomoc świadczą, prawdopodobnie wynika to ze wzrostu wiedzy czym jest choroba alkoholowa. Dużą rolę w niesieniu pomocy odgrywa funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego i pracy psychologa, którego wiedza i umiejętności skutecznej motywacji do podjęcia leczenia przynoszą coraz lepsze efekty w leczeniu osób uzależnionych.

Stan ładu i porządku na terenie gminy

Stan po spożyciu alkoholu często jest determinantem zachowań niezgodnych z zasadami współżycia społecznego, a nawet godzących w porządek prawny. Na przestrzeni ostatnich lat dane odnośnie zakłócenia porządku publicznego utrzymują się na stałym poziomie, nie zauważono tendencji wzrostowej ani spadkowej. Jak wynika z danych zaczerpniętych od dzielnicowego Policji w Oleśnicy w okresie: od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r. na terenie gminy odnotowano: 16 zakłóceń ładu i porządku publicznego pod wpływem alkoholu. Być może te dane nie są szokujące, należy jednak pamiętać, że interwencje policji to jest tylko wierzchołek góry lodowej.

Liczba rodzin objętych pomocą Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oleśnicy (w tym rodzin z problemem alkoholowym)

Z informacji MGOPS wynika, że w 2019 r. z różnych form pomocy społecznej skorzystało 190 rodzin, w tym 20 rodzin, w których występuje problem alkoholowy. I choć liczba osób objętych pomocą pozostaje na przestrzeni lat na podobnym poziomie, jednakże dane pokazują, że problem jest cały czas aktualny i wymaga systematycznego monitorowania z jednej strony, z drugiej wsparcia dla osób z problemem alkoholowym jak i ich rodzin (osób współuzależnionych). Bowiem rodzina, w której chociażby jeden członek jest alkoholikiem, jest rodziną dysfunkcyjną, a to często powodują, że są to rodziny niewydolne wychowawczo, obarczone uzależnieniami, dlatego też na wniosek lub w drodze postanowienia sądu obejmowane są wsparciem członków GKRPA i asystenta rodziny. Ponadto takie rodziny i osoby znajdujące się w sytuacji kryzysowej objęte są poradnictwem psychologicznym, a także pomocą socjalną.

Przemoc w rodzinie

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem niezwykle trudnym do zbadania ponieważ osoby doświadczające przemocy w różny sposób zniekształcają swoje doświadczenia, np. racjonalizując zachowanie sprawcy lub go usprawiedliwiając, dlatego też należy systematycznie monitorować zjawiska związane z przemocą i chociaż na przestrzeni 4 lat o połowę zmalała ilość zakładanych niebieskich kart, bowiem w roku 2019 było założonych 9 niebieskich kart oraz odbyło się 25 posiedzeń grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego. To jednak sytuacja ciągle wymaga pracy i stałego monitoringu.

W związku z powyższym duży nacisk położony jest na ukierunkowane działań profilaktycznych uświadamiających zagrożenie płynące z różnego rodzaju nadużywania substancji psychoaktywnych oraz ważność korelacji odpowiednich organizacji, służb i podmiotów zajmujących się profilaktyką.

Rozdział IV

Wydatki z działu przeciwdziałanie alkoholizmowi:

PLAN: 45 000,00 PLN WYKONANIE: 32 889, 36 PLN

Posiedzenia GK : Wykonanie: 4 950,00 PLN

(zadanie z godne z zapisem Gminnego Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii Rozd.IIpkt.1)

ZAKUPY : Wykonanie: 2 649,34PLN

(zakupy art. przem. na różne konkursy tematyczne, sportowe, plastyczne, muzyczne itp. zadanie z godne z zapisem Gminnego Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii Rozd. III pkt.6,8)

PORADY PSYCHOLOGICZNE : Wykonanie 13 200,00

(zadanie z godne z zapisem Gminnego Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii Rozd. I pkt. 1)

PRZEWÓZ : 6 685,70PLN

(zadanie z godne z zapisem Gminnego Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii Rozd. III pkt.3)

SPEKTAKLE/WARSZTATY profilaktyczne: 4 525,00 PLN

(zadanie z godne z zapisem Gminnego Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii Rozd. III pkt. 2, 4)

OPŁATY SĄDOWE koszty procesowe/ badania psychiatryczno psychologiczne biegly sądowych w sprawie uzależnienia: 762,00 PLN

składki ZUS, FP: 117,32 PLN

(zadanie z godne z zapisem Gminnego Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii Rozd. IV pkt. 5)

WYDATKI Z DZIAŁU PRZECIWDZIAŁANIE NARKOMANII

PLAN: 10 000,00 PLN WYKONANIE: 6 747,77 PLN

USŁUGI 5 880,00 PLN - warsztaty profilaktyczne, spektakle edukacyjne, programy o charakterze przeciwdziałania różnym patologiom (zadanie zgodne z zapisem Gminnego Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii Rozd. III pkt. 2, 4).

ZAKUPY 867,77 PLN - zakupy materiałów na różne konkurs związane z wczesną profilaktyką oraz mądrą i twórczą formą zagospodarowania czasu wolnego bez używek (zadanie zgodne z zapisem Gminnego Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii Rozd. III pkt.6,8).

Sporządziła:

(-) Beata Brykowska

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
Krytyna Bator
Krytyna Bator